Helsingin oikeusaputoimisto **LAUSUNTO**

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Hallituksen esitys HE 134/2016 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017 oikeusministeriön hallinnonalan osalta

Yleistä

Oikeusministeriön hallinnonalalle ehdotetaan määrärahoja 915,8 milj. euroa, joka on 1,7 % talousarvioesityksen määrärahojen kokonaismäärästä (55,2 mrd. euroa). Talousarvioesityksessä oikeusministeriön hallinnonalan määrärahataso on 10,6 milj. euroa pienempi kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa ja 16,4 milj. euroa pienempi, kun vuosittain vaihtelevia vaalimenoja ei oteta huomioon. Määrärahatason lasku johtuu ennen kaikkea kilpailukykysopimuksesta (-18,2 milj. euroa) ja VaEL-maksun väliaikaisesta alentamisesta (-5,2 milj. euroa) johtuvista kustannusneutraaleista määrärahavähennyksistä.

Yleisesti ottaen julkisen oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan määrärahatilanne on tällä hetkellä hyvä. Oikeusministeriön hallinnonalan virastojen toimintaan vaikuttavat säästöt kasvavat kuitenkin lähivuosina. Toiminnan ja talouden turvaaminen edellyttää hallitusohjelman toimenpiteiden sekä ministeri Lindströmin ohjelman oikeudenhoidon kehittämiseksi ripeää toteuttamista ja määrätietoisen taloudenhoidon jatkamista.

Organisaatio- ja rakennemuutos

Oikeusaputoimistojen organisaatiorakenne uudistuu 1.10.2016 lukien. Uudistuksen myötä oikeusaputoimistojen henkilöstöresursseja kohdennetaan ydintoimintoihin ja talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviä keskitetään kuuteen perustettavaan oikeusapu- ja edunvalvontapiirivirastoon.

Oikeusapu- ja edunvalvontasektorin organisaation uudistamisen tavoitteiksi on asetettu organisaation selkeyttäminen ja voimavarojen vapauttaminen tukitoiminnoista ydintoimintoihin tukitoimintoja keskittämällä ja sitä kautta hallintoa keventämällä. Lisäksi uudistuksella on tavoitteena am-

Postiosoite PL 600 00181 Helsinki
Käyntiosoite Porkkalankatu 13 G, 2. krs 00180 Helsinki
Puhelin 029 56 60120
Faksi 029 56 60139
Sähköposti helsinki.oikapu@oikeus.fi

mattimaisempi johtaminen ja roolien, tehtävien ja toimivallan selkeyttäminen sekä ydin- ja tukitoimintojen eriyttäminen samoin kun resurssien joustavampi ja suunnitelmallisempi käyttö sekä palvelutarjonnan yhdenmukaistaminen ja työskentelyn tehostaminen.

Turvapaikanhakijat

Muutokset laeiksi ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi tulivat voimaan 1.9.2016. Jatkossa oikeudellisena avustajana hallintoasian käsittelyssä on pääasiassa oikeusaputoimiston julkinen oikeusavustaja oikeusapulain nojalla, mikä merkitsee painopisteen siirtymistä turvapaikka-asioissa nykyistä enemmän yksityisen sektorin tuottamasta oikeusapupalvelusta valtion oikeusaputoimistojen tuottamaan oikeusapupalveluun.

Oikeusapupalveluiden saatavuus ja tehokkuus parantuvat kun oikeusaputoimistot hoitavat turvapaikka-asioita yksityisten asianajo- ja lakiasiantoimistojen rinnalla. Tavoitteena on, että oikeusaputoimistoissa hoidetaan noin 6.000 asiaa ja yksityisellä sektorilla noin 4.000 asiaa. Oikeusaputoimistot ovat saaneet turvapaikka-asioiden käsittelyyn lisää henkilöstöresursseja.

Tavoitteena uudistuksella on myös saada aikaan kustannussäästöjä (kokonaismenot vähenevät noin 3,0 milj. euroa). Oikeusaputoimistot sijaitsevat paikkakunnilla, joissa on vastaanottokeskuksia. Turvapaikanhakijat saavat palvelua nopeasti ja tehokkaasti, kun henkilöresursseja voidaan keskittää vastaanottokeskuksia lähellä oleviin toimipaikkoihin. Yksityisten avustajien palkkio- ja kulukorvausten maksatusprosessin nopeuttamiseksi ja palkkioiden määräytymisen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on siirrytty tuntiperusteisesta laskutuksesta asiakohtaiseen laskutukseen.

Laadun parantamiseksi kansainvälistä suojelua hakeneiden turvapaikanhakijoiden avustajina voivat toimia vain asianajajat tai luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat.

Helsingissä 27. päivänä syyskuuta 2016

Marjo Kurki

johtava julkinen oikeusavustaja, viraston päällikkö

Postiosoite PL 600 00181 Helsinki
Käyntiosoite Porkkalankatu 13 G, 2. krs 00180 Helsinki
Puhelin 029 56 60100
Faksi 029 56 60139
Sähköposti helsinki.oikapu@oikeus.fi

Helsingin oikeusaputoimisto

Postiosoite
PL 600
00181 Helsinki

Käyntiosoite
Porkkalankatu 13 G, 2. krs
00180 Helsinki

Puhelin
029 56 60100

Faksi
029 56 60139

Sähköposti
helsinki.oikapu@oikeus.fi